

Культурно-дозвіллева компетентність враховує відвідування виставок, культурних центрів, обмін досвідом зі спеціалістами в галузі культури тощо. Ключовими компетентностями випускника коледжу культури, які необхідні для проходження практики з подальшим працевлаштуванням, вважаємо самостійність, організованість, сумлінність, підприємливість, тактовність, ініціативність, креативність, працездатність, самооцінку, самоконтроль.

Зазначені вище компетентності закріплюються під час професійної практики в закладах культури Кіровоградської області та є основою кваліфікації «Організатор соціокультурної діяльності». Згідно профілю освітньої програми сучасний фахівець цієї кваліфікації має компетентності: характеризувати основні художні стилі, види та жанри мистецтва, аналізувати найвідоміші зразки матеріальні мистецтва; демонструє володіння методикою підготовки та організації різноманітних форм дозвіллевої діяльності з представниками різних вікових категорій населення, розуміння зразків народної творчості, історії культури, народних звичаїв та обрядів; здатний розвивати свій загальнокультурний та професійний рівень; уміє працювати в команді; володіє навичками застосування професійної етики, усвідомлює соціальні наслідки своєї професійної діяльності; має досвід соціокультурної діяльності (володіння технологіями створення культурно-мистецьких заходів на всіх етапах: від творчого задуму до його реалізації), сценічних виступів; аналізує результати професійної діяльності з урахуванням усіх соціальних та особистісних чинників.

Отже, професійна компетентність випускника коледжу культури – це єдність теоретичної підготовки та готовності до практичного здійснення професійної діяльності, адже професія творчого працівника – унікальна, заснована на постійному прагненні до самовдосконалення, величезному практичному досвіді, знаннях специфіки такої діяльності, здібностях до праці, володінні перспективами розвитку обраної галузі та уродженні з цим власних здібностей, творчих можливостей і креативного потенціалу особистості.

Список використаних джерел:

1. Айзенбарт М. Сутність понять «компетентність» і «компетенція» в сучасній науковій парадигмі / М. Айзенбарт // Молодь і ринок. – 2017. – № 3. – С. 88–91.
2. Делор Ж. Образование: сокрытое сокровище / Ж. Делор. – Париж : UNESCO, 1996. – 53 с.

Олена Чорна

*голова циклової комісії фундаментальних дисциплін
комунального вищого навчального закладу
«Олександрійський коледж культури і мистецтв»
(м. Олександрія)*

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ КУЛЬТУРНО-ДОЗВІЛЛЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЛЯ ЮНАЦТВА ТА МОЛОДІ

Саморозвиток і самореалізація сучасної молоді значною мірою пов'язані зі сферою дозвілля. Дозвілля як використання вільного часу приваблює молодь своєю

нерегламентованістю й добровільністю, емоційною насиченістю, можливістю поєднати різноманітні види діяльності – фізичну, мистецьку, інтелектуальну, пізнавальну тощо.

Для молоді ХХІ ст. характерна широта кругозору, різноплановість знань, що є результатом зростання обсягів і швидкості оновлення інформації.

Інтерес до проблематики дозволяє молоді постійний і стійкий у вітчизняній філософії, соціології, психології, педагогіці; праці О. Беляєва, О. Каргіна, Т. Баклакова та інших дослідників мають важливе значення для вдосконалення теорії і методики культурно-дозвілєвої діяльності молоді. До особливостей молодіжного дозволення вчені відносять своєрідність середовища, у якому це дозволення відбувається. Батьківське середовище, зазвичай, не вважають пріоритетним центром дозволення, адже переважна більшість молодих людей воліють проводити вільний час поза домом і сім'єю, у компанії однолітків. Коли йдеться про вирішення значущих життєвих проблем, молоді люди охоче приймають поради і настанови батьків, але в сфері специфічних дозволенєвих інтересів, тобто, при виборі його форм, визначення друзів, книг, одягу вони переважно самостійні. Цю особливість молодіжного віку підкреслив І. Бестужев-Лада: «... для молоді «посидіти компанією» – пекуча потреба, один із факультетів життєвої школи, одна з форм самоствердження» [1, с. 27].

Молодіжне дозволення ніби підхоплює естафету підліткового дозволення, закріплює в людині такі звички й уміння, які потім визначатимуть її становлення до вільного часу. Саме на цьому етапі в житті людини з'являється індивідуальний стиль дозволення і відпочинку, накопичується перший досвід організації вільного часу, виникає прихильність до тих або інших дозволенєвих занять. У молоді роки визначається також особистісний принцип організації і проведення вільного часу – творчий або навпаки [2, с. 65]. Таким чином, реалізується одне з головних завдань людини – всебічно розвивати свої здібності.

Активне, змістовне дозволення вимагає певних потреб і здібностей людей. Робити популяризацію певних творчих видів дозволенєвих занять, забезпечення прямої участі в них кожної молодої людини – от шлях формування в юнаків і дівчат особистісних якостей, які сприяють актуальному проведенню дозволенєвого часу.

Інша вимога щодо організації молодіжного дозволення полягає в тому, що воно, безсумнівно, має бути різноманітним, цікавим, розважальним і ненав'язливим. Зрозуміло, тут важливі як зміст, так і форма запропонованих занять, які мають відповідати потребам та інтересам молоді, органічно сприйматися юнаками і дівчатами.

Зручні форми для цього вже вироблені життям; до них відносяться, насамперед, аматорські об'єднання і клуби за інтересами. Сучасні об'єднання і клуби багатопрофільні – політичні, спортивні, туристичні, здоров'я, аматорів природи, науково-технічної творчості, читачів, колекціонерів, книголюбів, вихідного дня, молоді родини й інші.

Для значної частини молодих людей соціальні інститути дозволення є основними джерелами соціально-культурної інтеграції й особистісної самореалізації, однак усі переваги сфери дозволення поки ще не стали надбанням, звичним атрибутом способу життя всієї молоді.

Усі різноманітні форми спілкування молоді в умовах дозволенєвої діяльності класифікують за такими ознаками:

- за змістом (пізнавальні, розважальні);
- за часом дії (короткочасні, періодичні);
- за характером (пасивні, активні);
- за спрямованістю контактів (безпосередні та опосередковані).

У роботі закладів дозвілля з молодіжною віковою групою виокремлюємо четверо взаємопов'язаних завдань:

- допомога школі у вихованні у старшокласників соціальної зрілості, почуття відповідальності;
- сприяння старшокласникам у вихованні характеру, волі, у самовихованні;
- допомога у виборі професії, визначення професійної спрямованості;
- підготовка юнаків і дівчат до сімейного життя.

Особливістю молодіжного культурного дозвілля є його емоційна забарвленість, можливість займатися улюбленою справою, зустрічатися з цікавими людьми, відвідувати значимі для себе місця, бути учасником важливих подій. Щоб дозвілля у клубних об'єднаннях стало дійсно привабливим для молоді, необхідно засновувати його роботу на інтересах кожного старшокласника необхідно не тільки добре знати сьогоднішні культурні запити молоді, передбачати їхні зміни, а й уміти швидко реагувати на них застосуванням відповідних форм і видів дозвіллевих занять у гуртку або клубі за інтересами.

Інноваційними формами КДД є асоціації. Наприклад, асоціація студентської (учнівської) молоді в клубному закладі може об'єднувати:

- у центрі «Інтелект»: гуртки «Сучасний етикет», «Історія і спадщина», інтелектуальне казино, клуб «Духовність», «Точка зору», ерудитів «Що, де, коли?», «Наукові забави», «Покликання» тощо;

- у центрі «Здоров'я»: гуртки «Пізнай себе», спортивні секції «Соціоніка», «Створи себе сам», «На порозі дорослого життя»; клуби «Здоровий спосіб життя», «Екологія», «Загадка людського руху», «Мистецтво кохати» тощо;

- у центрі «Техно»: гуртки «Винахідник», технічної творчості, фотостудію «Посмішка», студію звукозапису «Орфей», клуби «Юніор-бізнес», «Ринкова економіка і ми», «Лідер» тощо;

- у центрі «Дозвілля»: музичну вітальню, художній салон, літературну вітальню, театральну вітальню, клуби «Молодіжна субота», «5 хвилин на роздуми», веселих і кмітливих, «До 16 і старше» тощо.

Враховуючи інтерес молоді до методів самовиховання, клубні форми дозвілля поповнюють їхні знання перш за все за допомогою традиційних засобів: лекції і бесіди, які мають цикловий характер, дозволяють забезпечити повне й систематичне оволодіння знаннями; вечори-зустрічі з цікавими людьми уможливають демонстрування кращих рис характеру, способів його формування; диспути та дискусії сприяють активному пошукові істини шляхом аргументованого захисту своєї думки, долученню молоді до громадської позиції з питання, яке обговорюється.

Особливу увагу працівники сфери дозвілля мають приділяти старшокласникам з заниженою самоповагою, адже такі юнаки і дівчата часто зазнають труднощів у спілкуванні, відчувають себе самотніми. Необхідно включити таку молоду людину в суспільну діяльність, щоб вона відчула свою соціальну цінність, потрібність.

Останнім часом молодих людей приваблюють ігри, пов'язані з використанням ігрових автоматів, комп'ютерів, інших засобів ІКТ. До найбільш привабливих для молоді розваг належать такого видовища, легка музика, танці, ігри, різноманітні розважальні програми. Найпоширенішим серед молоді видом дозвіллевої діяльності та відпочинку є дискотека. При цьому в масовій роботі працівник сфери дозвілля має сприяти вільному і зацікавленому спілкуванню, під час якого виникає несподіваний погляд на, здавалося б, давно відомі речі. З цією метою перед дискотеками проводяться тематичні або літературно-музичні вечори «Біографія моєї України», «Майбутнє України: мріємо й будуємо», «Українська державність: сторінки історії» й ін. [3, с. 46]

Вибір майбутньої професії для старшокласників – надзвичайно складний процес, тому робота з профорієнтації розглядається як система педагогічного впливу на старшокласників з метою їхньої підготовки до свідомого вибору професії. Специфіка профорієнтаційної роботи визначається тісними зв'язками з центрами соціальної зайнятості, педагогами і психологами. Останні на науковій основі проводять тестування випускників згідно з вимогами певних професій.

Ученими виділено два основних напрями профорієнтаційної роботи:

- підготовка старшокласників до вибору професії;
- підготовка до обраної професії.

Для старшокласників заклади дозвілля у значному контексті практикують проведення випускних рингів. Мета такого рингу коригування життєвої позиції випускника. На нього запрошуються старшокласники, педагоги, батьки. Кожен присутній може задавати питання старшокласникам; відповіді оцінюються суддівською бригадою, а учасники заходу висловлюють своє судження відносно характеру життєвої позиції випускників.

Серед інших заходів профорієнтаційної дозвіллевої діяльності – зустрічі з цікавими людьми, бесіди економістів, бізнес-класи, прес-калейдоскопи, дискусії, турніри ерудитів та ділового спілкування, година цікавих повідомлень тощо [4, с. 108].

Інший важливий аспект культурно-дозвіллевої діяльності – підготовка молоді до шлюбу і сімейного життя, де необхідно враховувати надбання народної педагогіки, народної мудрості, сімейні традиції, що склалися століттями і дійшли до нас у вигляді заповідей. Корисними будуть зустрічі у літературно-мистецьких вітальнях («Берегиня», «Свічадо», «Вербиця», «Древо роду»), народні сімейні свята, сімейні посиденьки, вікторини, літературні вечори, виставки сімейних реліквій тощо. Організація дозвілля молоді у такий спосіб налаштовує аудиторію на неформальне спілкування, урізноманітнення форм проведення: діалогів, диспутів «Яким ви бачите кохання?», ліричних годин «Я ціную цей світ, у якому є ти», поетичних альбомів «Я без кохання мов калина на морозі», музичних композицій «Я співаю для тебе», інше.

Отже, провідною особливістю молодіжного дозвілля в сучасній Україні є його різноплановість і розмаїття форм та засобів. Заклади культурно-дозвіллевої роботи мають першочергово зважати на бажання учнівської і студентської молоді проводити свій вільний час відповідно особистісних потреб і можливостей самореалізації творчих, фізичних, інтелектуально-креативних потенціалів.

Список використаних джерел

1. Бестужев-Лада И. В. Молодость и зрелость: размышления о некоторых социальных проблемах молодежи / И. В. Бестужев-Лада. – М. : Политиздат, 1984. – 231 с.
2. Бочелюк В. Й. Дозвіллезнавство : навч. посіб / В. Й. Бочелюк, В.В. Бочелюк. – Київ : Центр навчальної літератури, 2006. – 208 с.
3. Корсун І. В. Соціалізація старшокласників у сфері вільного часу / І. В. Корсун. – Луганськ, 1996. – 201 с.
4. Цимбалюк Н. М. Організація та методика культурно-дозвіллевої діяльності. Ч. 1: Теоретичні основи культурно-дозвіллевої діяльності / Н.М. Цимбалюк. – Київ, 2009. – 145 с.

Лариса Шаповал

*кандидат історичних наук, доцент
кафедри історії України Полтавського національного
педагогічного університету імені В. Г. Короленка
(м. Полтава)*

ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ МИКОЛИ ЗЕРОВА – ПОЕТА - НЕОКЛАСИКА ІЗ ЗІНЬКІВЩИНИ НА СОЛОВКАХ (КАРЕЛІЯ, РОСІЙСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ)

Микола Костянтинович Зеров належить до плеяди діячів культури, вчених, які в 1920- ті рр. розвивали українське мистецтво, літературу, науку, орієнтуючись на досягнення світової культури. М. Зеров вирізнявся серед сучасників енциклопедичними знаннями, гострим аналітичним розумом, умінням узагальнити мистецькі явища, поставити їх у світовий контекст. Талановитий поет, залишив по собі невеликий віршований спадок, був перекладачем античної поезії, літературознавцем, критиком і полемістом. Його творчий та науковий шлях закономірно впливав з обставин життєвого шляху, який висвітлюють дослідники: Білокінь С. [1], Гречанюк С. [2], Одарченко П. [3], Рубчак Б. [4], Филипович О. [5], Таран Л. [6].

Народився Микола Зеров у Зінькові 26 квітня 1890 р. у багатодітній родині (11 дітей, з них 7 вижило) на Полтавщині, яка дала Україні багато талановитих людей. Містечко Зіньків розташовувалося вздовж річки Ташань, на межиріччі Дніпра, Ворскли, Псла де були рівнинні землі з родючими полями, глибокі балки з залісненими крутосхилами, завітчані луки, великі площі широколистяних лісів. Діти Зерових у супроводі батька, Костянтина Іраклійовича – учителя, інспектора народних шкіл любили спілкуватися з природою Зіньківського краю, яку у своїх працях оспівували в поезії і прозі. В Зінькові знайшов майбутній поет ті враження, що увійшли до віршів: «Близнята», «Квітень», «Степові дороги», «Водник», «Спогад». Вони нагадують читачеві про пору широкого сприйняття природи і раннє дитинство Миколи Зерова, що минуло на Зіньківщині. Микола Костянтинович працював учителем історії у Златопільській гімназії, де показав себе справжнім педагогом, провадив активну культурно-освітню і громадську роботу для згуртування письменників, видання їх творів.